

บทที่ 7

ตัวการ

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83 ได้บัญญัติว่า “ในกรณีความผิดใดเกิดขึ้นโดยการกระทำของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ผู้ที่ได้ร่วมกระทำความผิดด้วยกันนั้นเป็นตัวการ ต้องระวางโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น”

จากบทบัญญัติของกฎหมายจะเห็นได้ว่าการกระทำความผิดในฐานะเป็นตัวการด้วยกัน จะ มีขึ้นได้ก็ต่อเมื่อบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปเข้าร่วมกันกระทำ ฉะนั้นองค์ประกอบสำหรับการเป็น ตัวการจึงมีดังนี้

1. ต้องมีบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป
2. ต้องร่วมกันกระทำความผิด
3. มีเจตนาที่จะร่วมกันกระทำความผิด

องค์ประกอบข้อ 1 ต้องมีบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป

หมายความว่ากรณีที่จะเป็นการกระทำในฐานะตัวการได้หรือไม่จะต้องปรากฏว่ามีบุคคล ตั้งแต่สองคนขึ้นไปกระทำความผิด ถ้าหากความผิดที่มีบุคคลกระทำเพียงคนเดียวจะไม่ใช่เรื่องตัว การและบุคคลนั้นจะต้องรับผิดชอบตามบทบัญญัติของกฎหมายสำหรับความผิดนั้น ๆ อยู่แล้ว

องค์ประกอบข้อ 2 ต้องร่วมกันกระทำความผิด

การกระทำที่จะเป็นตัวการร่วมกันได้นั้นจะต้องร่วมกันกระทำ ถ้าหากบุคคลหลายคนมิได้ ร่วมกันกระทำ ต่างคนต่างกระทำกันเอง แม้จะเป็นความผิดอย่างเดียวกันในวาระและสถานที่เดียวกัน ก็มีใช้กรณีการกระทำความผิดในฐานะเป็นตัวการร่วมกันตามบทบัญญัติของมาตรา 83 เช่น ต่างคน ต่างทำร้าย นายก. ถึงแม้ว่าการทำร้ายนั้นจะทำในขณะเดียวกันกับทำร้ายบุคคลคนเดียวก็ตาม ก็มีใช้ การกระทำตาม มาตรา 83 เพราะมิได้ร่วมกันกระทำ

ฉะนั้นจึงเกิดปัญหาขึ้นว่าจะต้องกระทำถึงขั้นใดจึงจะเป็นการร่วมกันกระทำความผิด

การร่วมกันกระทำนั้น เป็นกรณีที่ผู้กระทำได้กระทำส่วนใดส่วนหนึ่งของการกระทำทั้งหมด ที่ประกอบกันเป็นความผิดขึ้น ถึงแม้จะกระทำมากกว่ากันเพียงไรก็ตามก็เรียกว่าร่วมกัน กระทำความผิด เป็นตัวการด้วยกัน ยกตัวอย่าง

จำเลยที่ 1 บุกรุกเข้าไปพยายาลักทรัพย์ในเคหสถานของตุตการคำซึ่งอยู่ชั้นบนของสถานทูต เดนมาร์คส่วนจำเลยที่ 2 คอยดูต้นทางอยู่ชั้นล่างนั้นเป็นการแบ่งหน้าที่กันทำ อันเป็นการกระทำ

ส่วนหนึ่งเพื่อให้การลักทรัพย์บรรลุผลสำเร็จ เรียกได้ว่าจำเลยที่ 2 เป็นตัวการในการลักทรัพย์รายนี้ด้วย (คำพิพากษาฎีกาที่ 854/2507)

ความผิดในเรื่องข่มขืนกระทำชำเราเป็นความผิดที่ร่วมกันกระทำผิดได้ โดยผู้ร่วมกระทำผิดมิต้องเป็นผู้ลงมือกระทำชำเราด้วยทุกคน เพียงแต่คนใดคนหนึ่งกระทำชำเรา ผู้ที่ร่วมกระทำผิดทุกคนก็มีความผิดฐานเป็นตัวการตามมาตรา 83 แล้ว และตามมาตรา 276 ก็หาได้บัญญัติให้ลงโทษแต่เฉพาะชายเท่านั้นไม่ ในบทกฎหมายมาตรานี้บัญญัติเพียงว่า “ผู้ใดกระทำผิด.....” เท่านั้น ฉะนั้นแม้จำเลยที่ 2 จะเป็นหญิงเมื่อฟังได้ว่าได้สมคบกับจำเลยที่ 1 ร่วมกันกระทำผิดศาลก็ลงโทษจำเลยฐานเป็นตัวการตามมาตรา 83 ด้วย (คำพิพากษาฎีกาที่ 250/2510)

จำเลยกับพวกรวม 4 คน ทำการปล้นทรัพย์โดยแบ่งหน้าที่กันทำ จำเลยกับพวกอีก 2 คนขึ้นไปเอาทรัพย์บนเรือน พวกจำเลยอีกคนหนึ่งถือปืนเฝ้ายู้อยู่ได้ถนัด เพื่อคอยขัดขวางผู้ที่จะมาช่วยผู้เสียหายโดยใช้ปืนยิงนั้น เมื่อคนร้ายนั้นใช้ปืนยิงผู้ที่จะมาช่วยบาดเจ็บสาหัส จำเลยต้องมีความผิดฐานพยายามฆ่าคนตาย เป็นตัวการร่วมกัน (คำพิพากษาฎีกาที่ 593/2510)

จำเลยสองคนกับพวกอีกหนึ่งคนร่วมกันไปลักทรัพย์ จำเลยทั้งสองคอยอยู่ที่ประตูรั้ว พวกจำเลยเข้าไปในบ้านและใช้ปืนยิงเจ้าทรัพย์ยอมเป็นตัวการร่วมกัน (คำพิพากษาฎีกาที่ 632/2511)

องค์ประกอบข้อ 3 มีเจตนาที่จะร่วมกันกระทำความผิด

การกระทำส่วนหนึ่งของการกระทำความผิดดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้นต้องเป็นการกระทำโดยผู้กระทำทั้งหลายมีเจตนาที่จะร่วมกระทำด้วยกัน มิใช่ต่างคนต่างทำเพราะถ้าหากมิได้มีเจตนาที่จะร่วมกันกระทำแล้วย่อมมิใช่เป็นตัวการตามบทบัญญัติของมาตรา 83 นี้

การเจตนาร่วมกันนี้ ทุกคนจะต้องรู้ถึงการกระทำของกันและกัน และประสงค์ที่จะถือเอาการกระทำนั้นเป็นการกระทำของตนเองด้วย

ยกตัวอย่าง

จำเลยที่ 1 ใช้ปืนยิงผู้ตาย จำเลยที่ 2 และ 3 มีอาวุธโดดจากเรือนไปพร้อมจำเลยที่ 1 แสดงว่าจำเลยที่ 2 และ 3 รู้เห็น มีเจตนาร่วมกระทำผิดกับจำเลยที่ 1 การที่จำเลยที่ 2 และ 3 มีอาวุธปืนแสดงว่าจำเลยที่ 2 และ 3 พร้อมทั้งจะช่วยจำเลยที่ 1 ได้ทันที เมื่อจำเลยที่ 1 ยิงผู้ตายแล้วตอนหนึ่งกลับจำเลยทั้ง 3 ยังหนีกลับมาทางเดียวพร้อมกันอีก จึงนับได้ว่าจำเลยที่ 2 และ 3 ได้ร่วมกระทำความผิดด้วยกับจำเลยที่ 1 เป็นตัวการฆ่าผู้ตายด้วยกัน (คำพิพากษาฎีกาที่ 1369-1370/2508)

รถยนต์คันที่ผู้ตายกับพวกหนึ่งไป ได้แล่นแข่งรถจักรยานยนต์ของจำเลยทั้งสองซึ่งขับเคียงกันไป

แล้วเจ็วรถของจำเลยที่ 1 จำเลยที่ 2 ได้ขับรถจักรยานยนต์ไล่กวาดรถยนต์คันที่ผู้ตายกับพวกนั่งไป โบกมือให้รถหยุด แล้วยืนขวางหน้าไว้ เมื่อจำเลยที่ 1 ขับรถจักรยานยนต์ตามไปทันก็ได้ใช้ปืนยิงผู้ตายกับพวกแล้วจำเลยทั้งสองก็ขับรถจักรยานยนต์หนีไปทางเดียวกัน และเมื่อรถยนต์ของตำรวจทางหลวงไล่กวาดรถของจำเลยทั้งสองไปพร้อมกับใช้เครื่องขยายเสียงบอกให้หยุด จำเลยทั้งสองก็ไม่หยุดตั้งนี้สื่อแสดงว่าจำเลยที่ 2 มีเจตนาเข้าร่วมรู้กับจำเลยที่ 1 ในการยิงผู้ตายกับพวก ถือว่าเป็นตัวการร่วมกัน (คำพิพากษาฎีกาที่ 1802/2514)

โทษของตัวการ

มาตรา 83 ได้บัญญัติว่า “ตัวการต้องระวางโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น” หมายความว่าตัวการแต่ละคนต้องรับโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ซึ่งแต่ละคนอาจจะได้รับโทษเท่ากันจริง ๆ ก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพฤติการณ์และการกระทำของแต่ละคนซึ่งจะอยู่ในดุลพินิจของศาลเป็นกรณี ๆ ไป

ตัวอย่างคำพิพากษาฎีกา

คนร้ายลักโคมา จูงมาตามทางพบจำเลย ได้ขอร้องให้จำเลยช่วยไล่ต้อนโคให้ จำเลยก็ช่วยไล่ต้อนโคให้โดยทราบดีว่าคนร้ายลักโคมา ถือว่าการลักทรัพย์ขาดตอนแล้ว จำเลยไม่ผิดฐานสมคบหรือสมรู้ลักทรัพย์ (คำพิพากษาฎีกาที่ 249/2500)

ทะเลาะกันแล้วแยกกันไป ผู้ตายเดินไปได้ 1 เส้น จำเลยวิ่งตามไปตีแล้วจับแขนผู้ตายคนละข้าง อีกคนหนึ่งแทงถูกแขนซ้ายและหน้าอกอยู่ 2 คืบก็ตาย เกิดเหตุจากทะเลาะกับจำเลยทั้งสาม มีความผิดฐานตัวการฆ่าคนโดยไม่เจตนา แต่การกำหนดโทษลดหลั่นกัน (คำพิพากษาฎีกาที่ 1024/2501)

จำเลยหลอกลวงว่าน้ำที่พุขึ้นนั้น เจ้าแม่สำโรงบันดาลให้มีขึ้นและอ้างว่าน้ำพุขึ้นศักดิ์สิทธิ์ใช้เป็นยารักษาโรคภัยไข้เจ็บได้ ประชาชนคนดูหลงเชื่อได้นำน้ำนั้นไปใช้กินและทารักษาโรค แต่ไม่หายเพราะเป็นน้ำธรรมดาในลำคลองนั่นเองและได้ให้เงินแก่จำเลยรวมประมาณหนึ่งหมื่นบาท โดยหลงเชื่อว่าเป็นของศักดิ์สิทธิ์รักษาโรคได้ แต่ความจริงนั้นจำเลยที่ 1 เอาเท้าพุน้ำในลำคลองทำให้น้ำพุขึ้นมาเองไม่เกี่ยวแก่เจ้าแม่อะไรเลย จำเลยที่ 2 ผู้เป็นบิดาได้ร่วมกระทำผิดด้วยโดยอ้างว่า น้ำพุขึ้นเจ้าแม่บันดาลให้เกิดขึ้นเป็นน้ำศักดิ์สิทธิ์รักษาโรคภัยไข้เจ็บได้ซึ่งเป็นการปกปิดความจริง และแสดงข้อความเท็จ ถือว่าจำเลยทั้งสองสมคบกันและมีความผิดฐานฉ้อโกงตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 343 (คำพิพากษาฎีกาที่ 557/2502)

แม้จำเลยมิได้ลงมือกระทำการปล้น เพียงรับหน้าที่คอยแจ้งสัญญาณอันตรายให้พวกทราบ

ซึ่งเป็นกรกระทำส่วนหนึ่งเพื่อให้การปล้นบรรลุผลสำเร็จก็เรียกว่าจำเลยได้เป็นตัวการกระทำผิดฐานปล้นทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83 (คำพิพากษาฎีกาที่ 565/2502)

การกระทำความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2497 มาตรา 3 นั้น ไม่จำเป็นต้องกระทำโดยบุคคลเพียงคนเดียว แต่บุคคลหลายคนอาจสมทบร่วมกระทำผิดด้วยกันได้ (คำพิพากษาฎีกาที่ 260/2503)

จำเลยทั้ง 3 ได้ไปด้วยกันตั้งแต่แรกที่ทำการลวงผู้ตายให้ไปรับเงินชำระหนี้จากจำเลยที่ 1 และพาผู้ตายไปถึงที่เปลี่ยวแล้วฆ่าเสีย โดยมีกรวางแผนเตรียมกรกันมาก่อน (คือโทรศัพท์นัดผู้ตายให้ไปรับเงินชำระหนี้แล้วซื้อขวานไปด้วยกัน) แสดงว่าจำเลยทั้ง 3 คบคิดร่วมใจกันประกอบการฆาตกรรมรายนี้ จำเลยทุกคนเป็นตัวกร ฆ่าคนโดยไตร่ตรองไว้ก่อน ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 289,83 (คำพิพากษาฎีกาที่ 1019/2505)

บุคคลอื่นนำเครื่องมือสำหรับปลอมเหรียญกษาปณ์ไปทดลองทำเงินตราปลอมที่บ้านจำเลยเพื่อให้จำเลยดู ดังนี้ จำเลยไม่ใช่ตัวกรในการทำเงินตราปลอม เพราะมิได้ร่วมในการทดลองด้วย แต่กรที่จำเลยยอมให้ใช้สถานที่ ภาชนะเตาไฟของตนนั้น เป็นการให้ความสะดวกในการทำปลอมเงินตรา มีความผิดฐานเป็นผู้สนับสนุน (คำพิพากษาฎีกาที่ 1969/2505)

จำเลยหลอกลวงโจทก์ว่า จำเลยเป็นผู้ใกล้ชิดกับอัยการและผู้พิพากษา เรียกร้องเอาเงินเพื่อจะนำไปให้เพื่อช่วยให้บุตรโจทก์หลุดพ้นคดีอาญา โจทก์หลงเชื่อได้มอบเงินให้จำเลยไปกรกระทำของโจทก์ตั้งนี้เป็นกรร่วมกับจำเลยในการนำสินบนไปให้เจ้าพนักงาน อันอาจถือได้ว่าโจทก์ใช้ให้จำเลยกระทำความผิด โจทก์จึงไม่ใช่ผู้เสียหายที่จะนำคดี (หาวาฉ้อโกง) มาฟ้องจำเลยได้ (คำพิพากษาฎีกาที่ 340/2506)

ความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คตามพระราชบัญญัติฉบับนั้น ไม่จำเป็นต้องกระทำโดยบุคคลเพียงคนเดียว บุคคลหลายคนอาจร่วมกระทำผิดด้วยกันได้ (คำพิพากษาฎีกาที่ 1075/2506)

แม้บริษัทจำเลยที่ 1 จะเป็นนิติบุคคลไม่สามารถกรทำการทุกอย่างได้ เช่น บุคคลธรรมดา ก็ตาม แต่ถ้ากรกระทำนั้นเป็นไปตามความประสงค์ ซึ่งได้จดทะเบียนไว้และได้รับประโยชน์อันเกิดจากการกระทำนั้นแล้ว ก็ย่อมมีเจตนาในการกรทำความผิดทางอาญาได้ ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่าจำเลยที่ 2 ซึ่งเป็นกรรการผู้จัดการได้ส่งแร่ออกไปขายแก่ผู้ซื้อที่สหรัฐอเมริกาตรงตามวัตถุประสงค์ของจำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นนิติบุคคล เงินค่าขายแร่ที่จ่ายให้แก่จำเลยที่ 1 ซึ่งจำเลยที่ 2 เป็นผู้รับไปจำเลยที่ 2 ก็รับไปในนามของจำเลยที่ 1 เมื่อจำเลยทั้งสองได้ประโยชน์จากการกรกระทำร่วมกัน

อันเป็นการผิดกฎหมาย โดยจำเลยที่ 2 ผู้เป็นกรรมการผู้จัดการของบริษัทจำเลยที่ 1 ได้บริการกิจการ โดยปลอมหรือใช้เอกสารอันเป็นตราสารของทางราชการปลอมและฉ้อโกง และจำเลยที่ 2 นั้น โดยนิตินัยก็เป็นตัวแทนของบริษัทจำเลยที่ 1 เมื่อจำเลยที่ 2 ซึ่งเป็นตัวแทนได้กระทำผิดในทางอาญานั้นเอง ก็ย่อมถือได้ว่าเป็นการร่วมกันกระทำการอันเป็นผิดทางอาญานั้นด้วย จำเลยทั้งสอง จึงต้องมีความผิดเช่นเดียวกันตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 265,268 (คำพิพากษาฎีกาที่ 1669/2506)

บริษัทจำเลยที่ 1 เป็นนิติบุคคล จำเลยที่ 2 เป็นกรรมการผู้จัดการมีอำนาจสั่งจ่ายเงินในเช็คแทนบริษัทร่วมกับจำเลยที่ 3 กรรมการของบริษัทอีกคนหนึ่ง เมื่อจำเลยที่ 2 กับที่ 3 ได้เซ็นชื่อสั่งจ่ายเงินในเช็คให้ใช้เงินมีจำนวนสูงกว่าเงินในบัญชีโดยเจตนาจะไม่ให้มีการใช้เงินตามเช็ค นั้นแล้ว จำเลยทั้งสามมีความผิดในฐานะเป็นตัวการ (คำพิพากษาฎีกาที่ 59/2507)

จำเลยที่ 1 บุกรุกเข้าไปพยายาลักทรัพย์ในเคหสถานของทูตการค้า ซึ่งอยู่ชั้นบนของสถานทูตเดนมาร์ค ส่วนจำเลยที่ 2 คอยดูต้นทางอยู่ชั้นล่างนั้น เป็นการแบ่งหน้าที่กันทำ อันเป็นการกระทำส่วนหนึ่งเพื่อให้การลักทรัพย์บรรลุผลสำเร็จเรียกได้ว่าจำเลยที่ 2 เป็นตัวการในการลักทรัพย์รายนี้ด้วย (คำพิพากษาฎีกาที่ 854/2507)

การที่จำเลยทั้ง 4 วิ่งเข้าไปที่ผู้เสียหายพร้อมกัน แล้วจำเลยที่ 4 ชูปืนพร้อมกับร้องห้ามไม่ให้ผู้อื่นเข้าไปช่วย และในขณะที่เดียวกัน จำเลยที่ 1-2-3 ก็เข้ากลุ่มมั่วทำร้ายผู้เสียหาย เช่นนี้ถือว่าจำเลยที่ 4 ร่วมกระทำความผิด เป็นตัวการ (คำพิพากษาฎีกาที่ 351/2508)

นิติบุคคลอาจรับผิดทางอาญาร่วมกับบุคคลธรรมดา ซึ่งเป็นกรรมการดำเนินกิจการของนิติบุคคลได้ ถ้าการกระทำผิดทางอาญานั้น กรรมการดำเนินการกระทำไปเกี่ยวกับกิจการตามวัตถุประสงค์ของนิติบุคคลที่ได้จดทะเบียนไว้ และเพื่อให้นิติบุคคลได้รับประโยชน์จากการกระทำนั้น (อ้างฎีกาที่ 1669/2506 ระหว่างพนักงานอัยการ กรมอัยการโจทก์ ธนาคารชาเตอร์แบงค์ จำกัด โจทก์ร่วม บริษัทวิมลมิตร จำกัด กับพวก จำเลย) (คำพิพากษาฎีกาที่ 584/2508)

จำเลยกับพวกร่วมกันฉุดคร่าผู้เสียหายเพื่อประโยชน์ของจำเลยที่จะทำอนาจารและข่มขืนกระทำชำเรา ขณะที่การกระทำผิดฐานฉุดคร่ายังไม่สำเร็จ บิดาของผู้เสียหายวิ่งตามไปเพื่อขัดขวาง จำเลยสั่งให้พวกของจำเลยใช้อาวุธปืนยิงบิดาผู้เสียหายถึงแก่ความตาย ดังนี้ จำเลยผิดฐานเป็นตัวการฆ่าเพื่อให้เป็นความสะดวกในการที่จำเลยกับพวกจะทำการฉุดคร่าผู้เสียหาย และเพื่อจำเลยจะได้ตัวผู้เสียหายไว้เพื่อทำอนาจาร และข่มขืนกระทำชำเรา อันเป็นประโยชน์อันเกิดจากการกระทำผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 289 (6) และ (7) (คำพิพากษาฎีกาที่ 975/2508)

จำเลยที่ 1 เป็นบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ฉบับที่โจทก์นำมาฟ้องจึงต้องรับผิดชอบเป็นการที่หนังสือพิมพ์จำเลยลงข่าวหมิ่นประมาทโจทก์ตาม พ.ร.บ.การพิมพ์ พ.ศ. 2484 มาตรา 48 วรรค 2 แม้จำเลยที่ 1 จะไม่ได้ลงข่าวนี้นี้ โดยได้มอบหมายให้จำเลยที่ 2 เป็นผู้ดำเนินการแทนก็ตาม จำเลยที่ 1 ก็หาพ้นผิดไม่ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 990/2508)

การที่จำเลยยืนอยู่กับพวก พวกของจำเลยเข้าไปทักทายผู้เสียหายที่ไม่เคยรู้จักกันมาก่อน แล้วเดินคุยรวมมากับผู้เสียหาย จำเลยเดินรวมมากับพวกของจำเลยด้วยเมื่อถึงที่เกิดเหตุ พวกของจำเลยรัดคอและรูดเอานาฬิกาข้อมือผู้เสียหาย จำเลยยื่นกระหนาบอยู่ข้าง ๆ ผู้เสียหาย พวกของจำเลยรูดเอานาฬิกาข้อมือได้แล้ว จำเลยวิ่งหนีเข้าวัด พวกของจำเลยวิ่งตามไปนั้น เป็นพฤติการณ์แวดล้อมที่ถือได้ว่าจำเลยได้ร่วมกระทำความผิดกับพวกของจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83 ด้วย (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1134/2508)

จำเลยที่ 1 ใช้ให้จำเลยที่ 2,3 ไปตามผู้ตายให้ไปกินข้าวที่บ้านถึง 2 ครั้ง ผู้ตายจึงยอมไป ส่วนจำเลยที่ 1 แทนที่จะคอยต้อนรับผู้ตายที่บ้าน กลับไปรออยู่กลางทาง เมื่อจำเลยที่ 1 ยกปืนจะยิงผู้ตาย ผู้ตายปิดกระบอกปืน จำเลยที่ 2,3,4 ก็กลุ้มรุมทำร้ายผู้ตายทันที โดยจำเลยที่ 1 มิได้ขอร้องให้ช่วย พฤติการณ์จึงแสดงให้เห็นว่าจำเลยวางแผนการหลอกผู้ตายมาทำร้ายระหว่างทาง เมื่อผู้ตายถึงแก่ความตายแล้วยังได้ไปแจ้งต่อเจ้าพนักงานว่า ผู้ตายกับพวกมาจุดลูกสาวจำเลยที่ 1 ไป อันเป็นแผนต่อไปที่จะสู้คดี ข้อเท็จจริงจึงฟังได้ว่า จำเลยได้ร่วมกันฆ่าผู้ตายโดยเจตนา และโดยไตร่ตรองไว้ก่อน (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1215/2508)

จำเลยที่ 1 เป็นคนใช้ปืนยิงผู้ตาย แม้จำเลยที่ 2 ที่ 3 จะไม่ใช่เป็นผู้ยิง หรือใช้อาวุธทำร้ายผู้ตายด้วย แต่การที่จำเลยทั้ง 3 โดดลงจากเรือไปพร้อมกัน แสดงว่าจำเลยที่ 2 ที่ 3 ได้รู้เห็นมีเจตนาร่วมกันกระทำความผิดกับจำเลยที่ 1 แล้ว อนึ่ง นอกจากจำเลยที่ 1 ถือปืนยาวลงไปด้วยแล้ว จำเลยที่ 2 ที่ 3 ก็มีอาวุธมีดและขวานติดตัวไปด้วยแสดงอยู่แล้วว่า จำเลยที่ 2 ที่ 3 พร้อมทั้งจะช่วยเหลือจำเลยที่ 1 ได้ทันที และเมื่อจำเลยที่ 1 ยิงผู้ตายแล้วตอนหนีกลับ จำเลยทั้ง 3 ยังหนีกลับมาทางเดียวกันอีกจึงนับได้ว่าจำเลยที่ 2 ที่ 3 ได้ร่วมกระทำความผิดด้วยกันกับจำเลยที่ 1 ถือเป็นตัวการฆ่าผู้ตายด้วยกัน (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1369-1370/2508)

เจ้าพนักงานได้ตรวจพบอาหารกระป๋องซึ่งเป็นอาหารที่ไม่บริสุทธิ์ ไม่ถูกต้อง ตาม พ.ร.บ.ควบคุมคุณภาพอาหารฯ อันเป็นความผิดจากร้านค้าของบริษัทจำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นนิติบุคคล โดยจำเลยที่ 2 เป็นกรรมการผู้จัดการ ดังนี้ บริษัทจำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นนิติบุคคลเป็นแต่เพียงบุคคลสมมติ

โดยอาศัยอำนาจของกฎหมายเท่านั้นดำเนินหรือปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ของบริษัทด้วยตนเอง ไม่ได้ ต้องดำเนินหรือปฏิบัติงานโดยผู้แทน จำเลยที่ 2 เป็นกรรมการผู้จัดการของบริษัทจำเลยที่ 1 เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่าบริษัทจำเลยที่ 1 กระทำผิดก็ได้ชื่อว่าเป็นการกระทำของจำเลยที่ 2 ด้วย จำเลยที่ 2 จะอ้างว่าไม่ใช้การกระทำของตน เพื่อให้พ้นผิดนั้นย่อมไม่ได้ จำเลยที่ 2 จึงเป็นผู้ร่วมในการกระทำผิดนั้นด้วย (คำพิพากษาฎีกาที่ 1620/2508)

จำเลยที่ 2 มีสาเหตุโกรธเคืองผู้เสียหาย เย็นวันเกิดเหตุจำเลยทั้งสองร่วมวงเสพสุรากัน จำเลยที่ 2 ได้พูดขึ้นในวงเสพสุราว่าจะทำร้ายผู้เสียหาย เมื่อจำเลยที่ 2 ไปทำร้ายผู้เสียหาย จำเลยที่ 1 ก็ตามไปด้วย ดังนี้ ตามพฤติการณ์จำเลยที่ 1 ย่อมรู้ยู่จำเลยที่ 2 จะไปทำร้ายผู้เสียหาย ตามที่พูดไว้ การที่จำเลยที่ 1 ตามจำเลยที่ 2 ไปและยืนอยู่ด้วยในขณะที่เรียกผู้เสียหายลงมาจาก เรือน แสดงให้เห็นในตัวว่าเป็นการสมทบกำลังให้แก่ฝ่ายจำเลยที่ 2 ยิ่งกว่านั้นเมื่อจำเลยที่ 2 ถือ มีดตรงเข้าไปจะแทงผู้เสียหายและวิ่งไล่แทง จำเลยที่ 1 ยังวิ่งไล่ไปด้วย เห็นได้ว่าจำเลยที่ 1 ร่วมกับจำเลยที่ 2 ในการที่จะแทงทำร้ายผู้เสียหาย ไม่เช่นนั้นจะวิ่งไล่ตามผู้เสียหายผู้หนีภัยไปด้วยเหตุใด ฟังได้ว่าจำเลยที่ 1 ได้ร่วมกับจำเลยที่ 2 กระทำผิดฐานพยายามทำร้ายร่างกายนี้ด้วย (คำพิพากษาฎีกาที่ 40/2509)

แม้ผู้ตายถูกระสุนปืนของพวกจำเลยยิง มิใช่กระสุนปืนที่จำเลยยิง ไม่เป็นเหตุให้จำเลย พ้นความผิดไปได้ เพราะจำเลยกับพวกพร้อมขึ้นไปจะทำร้ายผู้ตาย เป็นการร่วมกันกระทำผิด จำเลย ต้องมีความผิดฐานเป็นตัวการร่วมกันฆ่าผู้ตาย (คำพิพากษาฎีกาที่ 334/2509)

การกระทำตามฟ้องและจำเลยรับเป็นการกระทำอันมีลักษณะคล้ายคลึงกับการประกั้น ชีวิตตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 861,889 ต้องได้รับอนุญาตจากกระทรวงเศรษฐการ การกระทำที่ไม่ได้รับอนุญาต จึงเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมกิจการค้าขาย อันกระทบ ถึงความปลอดภัยหรือผาสุกแห่งสาธารณชนฯ และการที่บริษัทจำเลยที่ 1 ได้ดำเนินการดังกล่าว ตามวัตถุประสงค์จึงมีความผิดตามกฎหมายดังกล่าว จำเลยที่ 2 เป็นผู้จัดการของจำเลยที่ 1 ร่วม กระทำด้วยต้องมีความผิดด้วย (คำพิพากษาฎีกาที่ 637/2509)

ขณะที่จำเลยที่ 1 กำลังเยื่อแย่งปืนกับผู้ตาย จำเลยที่ 1 ได้ร้องบอกจำเลยที่ 2 ว่า เทียง ๆ นายเทจำเลยที่ 2 ก็ได้ใช้ปืนยิงผู้ตาย การที่จำเลยที่ 1 ร้องบอกให้จำเลยที่ 2 ยิงผู้ตายเช่นนี้เป็นการ ร้องบอกให้ช่วยกันทำร้ายผู้ตายตามมูลกรณีที่จำเลยที่ 1 มีต่อผู้ตาย การที่จำเลยที่ 2 ใช้ปืนยิงผู้ตาย

ก็เป็นการแสดงว่า จำเลยที่ 2 มีเจตนาร่วมกระทำผิดกับจำเลยที่ 1 จำเลยทั้งสองจึงเป็นตัวการด้วยกัน (คำพิพากษาฎีกาที่ 883/2509)

ขณะที่จำเลยที่ 1 ลงไปจุดผู้เสียหายขึ้นรถ จำเลยที่ 2 จอดรถติดเครื่องรอคอยอยู่ในระยะใกล้ ๆ จำเลยที่ 1 จุดผู้เสียหายแล้ว จำเลยที่ 2 ได้ออกรถขับไปทันทีการกระทำตั้งแต่แรกที่จำเลยที่ 1 จุดผู้เสียหายมาขึ้นรถตลอดจนพาผู้เสียหายไปหลังจากผู้เสียหายขึ้นรถแล้ว ยังคงถือว่าเป็นการกระทำผิดฐานพาหญิงไปเพื่อการอนาจารอยู่ตลอดเวลา การกระทำของจำเลยที่ 2 ที่ขับรถพาผู้เสียหายกับจำเลยที่ 1 ไป จึงเป็นการกระทำส่วนหนึ่งของการพาผู้เสียหายไปเป็นการร่วมกระทำผิดด้วยกัน ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83 (คำพิพากษาฎีกาที่ 1235/2509)

ความผิดในเรื่องข่มขืนกระทำชำเราเป็นความผิดที่ร่วมกันกระทำผิดได้ โดยผู้ร่วมกระทำผิดมิต้องเป็นผู้ลงมือกระทำชำเราด้วยทุกคน เพียงแต่คนใดคนหนึ่งกระทำชำเรา ผู้ที่ร่วมกระทำผิดทุกคนก็มีความผิดฐานเป็นตัวการ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83 แล้ว และตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 276 ก็หาได้บัญญัติให้ลงโทษแต่เฉพาะชายเท่านั้น ในบทกฎหมายมาตรานี้บัญญัติแต่เพียงว่า “ผู้ใดกระทำผิด ฯลฯ” เท่านั้น ฉะนั้น แม้จำเลยที่ 2 จะเป็นหญิง เมื่อฟังได้ว่าได้สมคบกับจำเลยที่ 1 ร่วมกันกระทำผิด ศาลก็ลงโทษจำเลยฐานเป็นตัวการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83 ได้ (คำพิพากษาฎีกาที่ 250/2510)

จำเลยกับพวกรวม 4 คน ทำการปล้นทรัพย์โดยแบ่งหน้าที่กันทำ จำเลยกับพวกอีก 2 คน ขึ้นไปเอาทรัพย์บนเรือน พวกจำเลยคนหนึ่งถือปืนเฝ้าอยู่ใต้ถุนเพื่อคอยขัดขวางผู้ที่จะมาช่วยผู้เสียหาย โดยใช้ปืนนั้นยิง เมื่อคนร้ายนั้นใช้ปืนยิงผู้ที่มาช่วยบาดเจ็บสาหัส จึงถือได้ว่าคนร้ายทั้งหมดดังกล่าวได้ร่วมกันกระทำผิดโดยตลอด ฉะนั้น จำเลยจึงต้องรับผิดในการที่พรรคพวกของจำเลยใช้ปืนยิงด้วย (คำพิพากษาฎีกาที่ 593/2510)

ผู้ที่กระทำการป้องกันด้วยกันหาได้ร่วมกระทำผิดไม่ เมื่อผลของการกระทำของผู้นั้นไม่เป็นอันตรายแก่ผู้ใด ผู้นั้นย่อมไม่มีผิด แม้ว่าผู้ร่วมป้องกันคนอื่นจะได้รับโทษฐานป้องกันเกินกว่ากรณี จากผลแห่งการกระทำส่วนของคนอื่นนั้นก็ตาม (คำพิพากษาฎีกาที่ 872/2510)

โจทก์บรรยายฟ้องว่า จำเลยที่ 1 เป็นตำรวจประจำสถานีตำรวจทุ่งหวังอำเภอเมืองสงขลา จำเลยที่ 2 เป็นผู้คุมเรือนจำประจำเรือนจำเขตสงขลา ได้ร่วมกันใช้อำนาจในตำแหน่งโดยมิชอบข่มขืนใจเพื่อให้ผู้อื่นมอบเงินให้ อันเป็นผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 148, 157, 337 และ 83 นั้น เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่าจำเลยทั้งสองกระทำผิดจริง ก็ลงโทษจำเลยที่ 2 ในฐานะเป็นผู้

สนับสนุนเท่านั้น เพราะแม้จำเลยที่ 2 เป็นพลตำรวจ แต่โจทก์ก็มีได้ระบุในฟ้องว่าเป็นเจ้าพนักงาน ตำรวจ จำเลยที่ 2 จึงมิใช่ตำรวจผู้มีอำนาจหน้าที่จับกุมผู้กระทำความผิดโดยทั่ว ๆ ไป (คำพิพากษาฎีกาที่ 1230/2510)

จำเลยกับพวกเตรียมอาวุธจะไปทำร้ายเพื่อนผู้ตาย เมื่อพบผู้ตายกับเพื่อนพวกของจำเลย ได้ใช้ปืนยิง ผู้ตายกับเพื่อนวิ่งหนีโดยไม่ต่อสู้อย่างใด จำเลยตามไปตีผู้ตาย และพวกของจำเลยใช้ปืนยิงจนผู้ตายถึงแก่ความตาย ดังนี้ไม่ใช่เป็นเรื่องสมครใจเข้าร่วมขุดมุนต่อสู้กัน แต่เป็นเรื่องจำเลยกับพวกร่วมกันทำร้ายผู้ตาย แม้จำเลยจะไม่ใช้ปืนยิงผู้ตาย ก็ถือว่าจำเลยได้ร่วมกันกับพวกของจำเลยฆ่าผู้ตาย จึงมีความผิดฐานฆ่าคนโดยเจตนา (คำพิพากษาฎีกาที่ 1333/2510)

ขณะที่ผู้ตายต่อยกับน้องภริยาจำเลยที่ 1 จำเลยที่ 2 ได้ยิงปืนไปก่อน 1 นัดถูกผู้ตาย แล้วต่อมาจำเลยที่ 1 จึงได้ยิงไป ตามพฤติการณ์ดังกล่าวที่จำเลยทั้งสองยิงไปนั้น เป็นการกระทำให้เกิดขึ้นในทันทีทันใดนั้น โดยต่างคนต่างกระทำลงไป มิได้สมคบร่วมรู้กันมาก่อน จะฟังว่าจำเลยที่ 1 สมคบกับจำเลยที่ 2 ฆ่าผู้ตายไม่ได้ ผู้ตายมีบาดแผลถูกยิงแผลเดียว และฟังได้ว่าแผลที่ถูกยิงนั้นเป็นผลแห่งการกระทำของจำเลยที่ 2 แต่ผู้เดียว ฉะนั้นจำเลยที่ 1 จึงไม่มีความผิดฐานฆ่าผู้อื่นตาย (คำพิพากษาฎีกาที่ 1439/2510)

จำเลยที่ 1 และจำเลยที่ 4 ร่วมกันทำร้ายผู้ตาย ส่วนจำเลยที่ 2,3 ไม่ได้ทำร้ายและไม่ได้ร่วมรู้เห็นในการทำร้ายมาก่อน แต่ได้จ้องปืนมาทางพยานโจทก์พูดห้ามไม่ให้คนอื่นเกี่ยวข้องในการที่จำเลยที่ 1,4 ทำร้ายผู้ตาย จึงเป็นการช่วยเหลือและให้ความสะดวกแก่จำเลยที่ 1,4 แม้จำเลยที่ 1,4 จะมีได้รู้ถึงการช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกนั้นก็ตาม จำเลยที่ 2,3 ก็เป็นผู้สนับสนุน แต่ไม่ใช่ตัวการ (คำพิพากษาฎีกาที่ 1478/2510)

ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 350 นั้น ไม่มีกฎหมายใดบัญญัติว่า คนภายนอกคดีจะมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 350 ได้ จะต้องมีการบังคับคดีเสียก่อน ฉะนั้นแม้จำเลยที่ 2 และ 3 จะเป็นคนภายนอก ถ้าร่วมกระทำกับลูกหนี้ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 350 ก็ถือว่าจำเลยที่ 2 และ 3 เป็นตัวการมีความผิดตาม มาตรา 350 ด้วย (คำพิพากษาฎีกาที่ 463/2511)

จำเลยสองคนกับพวกอีกคนหนึ่งร่วมกันไปลักทรัพย์ จำเลยทั้งสองคอยอยู่ที่ประตูรั้ว พวกจำเลยเข้าไปในบ้านและได้ใช้ปืนยิงเจ้าทรัพย์เมื่อขอเท็จจริงฟังไม่ได้ว่าจำเลยทั้งสองรู้ว่าพวกจำเลยผู้นั้นมีอาวุธปืน การกระทำของพวกจำเลยจึงอยู่นอกความมุ่งหมายหรือเจตนาของจำเลย จำเลย

ทั้งสองไม่ผิดฐานพยายามปล้นและพยายามฆ่า คงผิดฐานพยายามลักทรัพย์เท่านั้น (คำพิพากษาฎีกาที่ 232/2511)

จำเลยสมคบร่วมกับพวกไปจุดคร่าผู้เสียหายเพื่อข่มขืนกระทำชำเรา มิได้มุ่งประสงค์ต่อทรัพย์ แต่พวกจำเลยได้ล้วงกระเป๋าเอาทรัพย์ของพวกผู้เสียหายอีกคนหนึ่งไปด้วย เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในฉับพลันทันที จะฟังว่าจำเลยรู้เห็นกับพวกในการลักทรัพย์ด้วยมิได้ จำเลยคงผิดเพียงฐานจุดคร่าและข่มขืนกระทำชำเราเท่านั้น (คำพิพากษาฎีกาที่ 718/2511)

เมื่อจำเลยที่ 1 และจำเลยที่ 2 ชิงทรัพย์ได้แล้ว จึงขึ้นรถสามล้อเครื่องของจำเลยที่ 3 ซึ่งติดเครื่องรออยู่หนีไป ดังนี้ เห็นได้ว่าจำเลยทั้งสามได้ร่วมคบบางแผนกันทำผิด โดยจำเลยที่ 3 มีหน้าที่ติดเครื่องรถไว้บริเวณที่เกิดเหตุ คอยรับจำเลยที่ 1 และ 2 พาหนีไป เป็นส่วนหนึ่งของการชิงทรัพย์ การกระทำของจำเลยทั้งสามจึงเป็นความผิดฐานปล้นทรัพย์ (คำพิพากษาฎีกาที่ 1600/2511)

จำเลยที่ 1 ทะเลาะกับผู้ตายอยู่ริมรั้ว จำเลยที่ 2 ถือมีดพร้าวิ่งลงจากบ้านพร้อมร้องว่าฟันให้ตาย ๆ การแสดงออกด้วยกิริยาและคำพูดของจำเลยที่ 2 สื่อแสดงให้เห็นว่าจำเลยที่ 2 มีเจตนาจะฆ่าผู้ตาย ฉะนั้นเมื่อจำเลยที่ 1 คว้ามมีดพร้าจากมือจำเลยที่ 2 แหวกรั้วเข้าไปฟันผู้ตายถึงแก่ความตาย จึงเป็นการกระทำที่สมเจตนาของจำเลยที่ 2 เมื่อจำเลยที่ 1 ฟันผู้ตายแล้วได้โยนมีดข้ามรั้วมาให้จำเลยที่ 2 จำเลยที่ 2 ก็เป็นผู้พามีดพร้าวิ่งหนีไป การกระทำของจำเลยที่ 2 ดังกล่าวถือได้ว่าเป็นการร่วมมือกับจำเลยที่ 1 ฆ่าผู้ตาย จำเลยที่ 2 จึงมีความผิดฐานเป็นตัวการร่วมกับจำเลยที่ 1 ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83 (คำพิพากษาฎีกาที่ 382/2512)

จำเลยที่ 2 ทำงานเป็นลูกจ้างประจำรายเดือนตำแหน่งช่างเครื่องเรือศุลกากรสังกัดกรมศุลกากร มีใบข้าราชการที่รับเงินในงบประมาณประเภทเงินเดือนตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน แม้จะเป็นพนักงานศุลกากรมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติศุลกากร ก็หาเป็นข้าราชการตามกฎหมายไม่ และทั้งไม่มีกฎหมายบัญญัติให้เป็นเจ้าพนักงาน ฉะนั้น เมื่อจำเลยที่ 2 ได้ร่วมกระทำผิดกับจำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานจึงจะถูกลงโทษฐานเป็นตัวการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 149 ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่ลงโทษบุคคลผู้เป็นเจ้าพนักงานกระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการโดยเฉพาะ ตามที่โจทก์ฟ้องให้ลงโทษไม่ได้ คงลงโทษได้ตามบทมาตราดังกล่าวแต่ในฐานะเป็นผู้สนับสนุนเท่านั้น (คำพิพากษาฎีกาที่ 492/2512)

การที่จำเลยเซ็นรับรองลายมือของบุคคลอื่นซึ่งเป็นผู้ส่งจ่ายในเช็ค และจำเลยนำเช็คดังกล่าวไปใช้ จำเลยย่อมมีความผิดฐานเป็นตัวการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83 เพราะมาตรา

17 แห่งประมวลกฎหมายอาญาบัญญัติว่า บทบัญญัติในภาค 1 แห่งประมวลกฎหมายอาญานี้ให้ใช้ในกรณีแห่งความผิดตามกฎหมายอื่นด้วย เว้นแต่กฎหมายนั้นจะได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น และมาตรา 83 ก็เป็นบทบัญญัติในภาค 1 ทั้งพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ด พ.ศ. 2497 ก็มีได้บัญญัติในเรื่องนี้ไว้เป็นอย่างอื่น (คำพิพากษาฎีกาที่ 526/2512)

จำเลยทั้ง 2 กับพวกได้มาที่บ้านผู้เสียหายด้วยกัน แต่จำเลยที่ 1 มาหาผู้เสียหาย 4 เมตร จำเลยที่ 1 ก็หยุดอยู่ตรงนั้น ส่วนจำเลยที่ 2 กับพวกหาได้หยุดไม่คงเดินเลยบ้านผู้เสียหายไป 10 วา จึงหยุด เมื่อเป็นดังนี้ การที่จำเลยที่ 1 ยิงผู้เสียหายโดยลำพังตนเอง จึงไม่แน่ว่าจำเลยที่ 2 จะได้ร่วมกันเพื่อมาทำร้ายผู้เสียหาย เพราะอาจฟังว่าจำเลยที่ 1 มาพบผู้เสียหาย และด้วยเคยมีเรื่องกันมาก่อน ส่วนการที่จำเลยที่ 2 ได้ร้องบอกให้จำเลยที่ 1 ยิงซ้ำ จำเลยที่ 1 ก็หาได้กระทำตามที่จำเลยที่ 2 ร้องบอกไม่ กลับวิ่งไปแล้วจำเลยทั้งสองกับพวกก็พากันหนีไป การกระทำของจำเลยที่ 2 ก็ยังไม่พอฟังว่า เป็นผู้สนับสนุนตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 86 (คำพิพากษาฎีกาที่ 1134/2512)

คนร้ายมาด้วยกัน 3 คน ร่วมกันกระตักท้ายรถจักรยานที่ผู้เสียหายกำลังขี่ล้มลง แล้วคนร้ายคนหนึ่งก็ขี่รถจักรยานคันนั้นไป อีก 2 คนใช้มีดเข้าจี้และชูไม้ให้ผู้เสียหายร้องกับให้ถอดสร้อยคอให้ ถือว่าแบ่งแยกหน้าที่กันกระทำความผิด ครอบงำความผิดฐานปล้นทรัพย์ (คำพิพากษาฎีกาที่ 465/2513)

จำเลยทั้งสามมีเจตจำนงร่วมกันที่จะแย่งหญิงผู้เสียหายจากผู้ตายเพื่อข่มขืนกระทำชำเรา เมื่อจำเลยที่ 2 เข้ากอดปล้ำผู้เสียหาย ผู้เสียหายร้องให้ผู้ตายช่วยจำเลยที่ 2 ร้องว่าฆ่ามันให้ตายอย่าให้มันช่วย จำเลยที่ 1 ใช้ไม้ไผ่ตันมีรูเล็ก ๆ ขนาดนิ้วก้อยยาวประมาณ 2 ศอก โดขนานเส้นผ่าศูนย์กลาง 6 เซนติเมตร ตีผู้ตายอย่างแรง 1 ที ถูกศีรษะทำให้กะโหลกศีรษะแตกแยกเป็น 4 เลี่ยง จำเลยทั้งสามยอมมีความผิดฐานร่วมกันฆ่าผู้ตายประกอบด้วยเหตุจกจริตตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 289 (6) (คำพิพากษาฎีกาที่ 619/2513)

จำเลยที่ 1 จ้างจำเลยที่ 2 กับพวกไปยิงผู้เสียหาย จำเลยที่ 2 กับพวกได้ตระเตรียมการโดยหาปืนไว้ก่อน แล้วพาพวกไปดักยิงผู้เสียหายจนผู้เสียหายได้รับบาดเจ็บ จำเลยที่ 2 จึงมีความผิดฐานพยายามฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อนและจำเลยที่ 1 ผู้ใช้ก็ต้องรับโทษเสมือนเป็นตัวการด้วย (คำพิพากษาฎีกาที่ 111-112/2514)

จำเลยกับพวกอีกคนหนึ่งไปที่กระท่อมนาของผู้เสียหายในเวลากลางคืน จำเลยเป็นคนเรียกผู้เสียหายให้ลุกขึ้นและขอน้ำดื่ม แล้วพวกของจำเลยก็ยิงผู้เสียหาย แล้วจำเลยกับพวกก็วิ่งหนีไปด้วยกัน

พฤติการณ์ดังนี้ถือได้ว่าเป็นการร่วมกันกระทำความผิด (คำพิพากษาฎีกาที่ 135/2514)

จำเลยร่วมมากับ ข. และพวกอีก 1 คน เข้าเตะและชกผู้เสียหายกับผู้ตายแล้วต่างเลิกรากันไปจนผู้เสียหายและผู้ตายเดินพ้นจากที่เดิมไปได้ 100 เมตร จำเลยกับพวกชุดเดิมก็ย้อนกลับไปทำร้ายผู้เสียหายและผู้ตายซ้ำอีก โดย ข. เป็นคนใช้มีดแทงผู้ตายจนถึงแก่ความตาย แล้วจำเลยกับพวกก็วิ่งหนีไปด้วยกัน ดังนี้แม้จำเลยจะไม่ได้เป็นคนแทงผู้ตาย จำเลยก็ต้องมีความผิดฐานฆ่าผู้อื่นด้วย (คำพิพากษาฎีกาที่ 549/2514)

ผู้ตายฝ่ายหนึ่ง จำเลยและพี่ชายของจำเลยอีกฝ่ายหนึ่ง สมิครใจเข้าต่อสู้กันการที่จำเลยร่วมกับพี่ชายของจำเลยทำร้ายผู้ตาย โดยจำเลยเป็นคนแทง พี่ชายของจำเลยเป็นคนยิง เช่นนี้จำเลยจะอ้างว่ากระทำเพื่อป้องกันหรือโดยบันดาลโทสะไม่ได้และแม้จะได้รับความว่า แผลมีดทุกแผลที่ศพของผู้ตายไม่ทำให้ตายได้ก็ตาม จำเลยก็คงมีความผิดฐานเป็นตัวการฆ่าผู้อื่น (คำพิพากษาฎีกาที่ 559/2514)

คืนเกิดเหตุ ตำรวจกับพวกเจ้าทรัพย์ติดตามไปเอาเรือของเจ้าทรัพย์ที่ถูกคนร้ายชิงไป พบจำเลยทั้งสองอยู่ในเรือลำหนึ่ง ตำรวจซึ่งแต่งเครื่องแบบร้องบอกว่า “นี่ตำรวจเห็นเรืออะไรเข้ามานี่ก่อน” จำเลยเบนหัวเรือหนี เรือตำรวจไล่ตามไปได้ 5-6 วา จำเลยก็ยิงปืนมา 1 นัด กระสุนปืนถูกพวกเจ้าทรัพย์ที่อยู่ในเรือตำรวจเมื่อเรือตำรวจไล่ไปจะทันเรือจำเลย จำเลยทั้งสองก็กระโดดน้ำหนีไปพร้อมกัน ดังนี้ถือได้ว่าร่วมกันกระทำความผิดฐานใช้ปืนเป็นอาวุธต่อสู้ขัดขวาง และฐานพยายามฆ่าเจ้าพนักงาน (คำพิพากษาฎีกาที่ 984/2514)

พี่ชายจำเลยโต้เถียงกับเจ้าของที่นาข้างเคียงเรื่องเขตที่นาผู้ตายซึ่งเป็นก้านั้นเข้าพุดใกล้เกลี่ย พี่ชายจำเลยไม่เชื่อฟังจึงถูกผู้ตายว่ากล่าว สักพักหนึ่งต่อมาพี่ชายจำเลยเดินเข้าไปหาผู้ตาย จำเลยเดินตามไปด้วยพร้อมกับพุดให้พี่ชายจำเลยยิงผู้ตายให้ตาย พี่ชายจำเลยจึงใช้ปืนสั้นยิงผู้ตาย 2 นัด แล้วพี่ชายจำเลยกับจำเลยก็วิ่งหนีไปด้วยกัน ผู้ตายถึงแก่ความตาย ดังนี้ถือได้ว่าจำเลยร่วมกับพี่ชายฆ่าผู้ตาย (คำพิพากษาฎีกาที่ 1141/2514)

จำเลย 4 คน ปล้นบ้านเจ้าทรัพย์ โดยจำเลยที่ 2 ที่ 3 และที่ 4 ขึ้นไปบนบ้าน ส่วนจำเลยที่ 1 คอยเฝ้าระวังเหตุการณ์อยู่ริมรั้ว ขณะจำเลยอื่นกำลังทำการปล้น อยู่บนบ้าน จำเลยที่ 1 ใช้ปืนยิงพวกเจ้าทรัพย์คนหนึ่งถึงแก่ความตาย โดยจำเลยที่ 2 ที่ 3 และที่ 4 ไม่รู้เห็นด้วยในการที่จำเลยที่ 1 ยิงผู้ตาย ดังนี้ จำเลยที่ 1 ผู้เดียวมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 289, 340 วรรคท้าย ส่วนจำเลยที่ 2. ที่ 3 และที่ 4 มีความผิดตามมาตรา 340 วรรคท้ายแต่ไม่ผิดตามมาตรา

298 (คำพิพากษาฎีกาที่ 1262/2514)

จำเลยทั้งสามคนสมคบกันมาปล้นทรัพย์โดยมีปืนติดตัวมาคนละกระบอกระหว่างทำการปล้นพวกเจ้าทรัพย์ขัดขืนจึงเกิดการต่อสู้กันขึ้นจำเลยที่ 2 ได้ใช้ปืนยิงพวกคนหนึ่งของเจ้าทรัพย์ถึงแก่ความตาย และได้ความว่าเมื่อพวกเจ้าทรัพย์เข้าต่อสู้กับพวกจำเลย จำเลยทั้งสามได้ใช้ปืนยิงแล้วทุกคน เป็นแต่กระสุนจากปืนของจำเลยที่ 1 และจำเลยที่ 3 ไม่ถูกใคร พุทธิกรรมของจำเลยทั้งสามตั้งใจที่จะใช้ปืนที่เตรียมมานั้นประหารชีวิตผู้ที่ต่อสู้ขัดขืนเพื่อความสะดวกในการกระทำผิดฐานปล้นทรัพย์และเพื่อเอาไว้ซึ่งผลประโยชน์อันเกิดแต่การปล้นทรัพย์ หรือเพื่อหลีกเลี่ยงให้พ้นอาญา จำเลยทั้งสามจึงต้องมีความผิดฐานร่วมกันฆ่าผู้อื่นตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 289 (6) และ (7) นอกเหนือจากความผิดฐานปล้นทรัพย์ตาม มาตรา 340 วรรคสุดท้าย (คำพิพากษาฎีกาที่ 1383/2514)

รถยนต์คันที่ผู้ตายกับพวกนั่งไปได้แล่นแข่งรถจักรยานยนต์ของจำเลยทั้งสองซึ่งขับเคียงกันไปแล้วเฉี่ยวรถของจำเลยที่ 1 จำเลยที่ 2 ได้ขับรถจักรยานยนต์ไล่กวาดรถยนต์คันที่ผู้ตายกับพวกนั่งไปโบกมือมหัศจรรย์แล้วยืนขวางหน้าไว้ เมื่อจำเลยที่ 1 ขับรถจักรยานยนต์ตามไปทันก็ได้ใช้ปืนยิงผู้ตายกับพวกแล้วจำเลยทั้งสองก็ขับรถจักรยานยนต์หนีไปทางเดียวกัน และเมื่อรถยนต์ของตำรวจทางหลวงไล่กวาดรถของจำเลยทั้งสองไปพร้อมกับใช้เครื่องขยายเสียงบอกให้หยุด จำเลยทั้งสองไม่หยุดดังนี้แสดงให้เห็นว่าจำเลยที่ 2 มีเจตนาพร้อมแล้วจำเลยทั้งสองก็ขับรถจักรยานยนต์หนีไปทางเดียวกัน และเมื่อรถยนต์ของตำรวจทางหลวงไล่กวาดรถของจำเลยทั้งสองไปพร้อมกับใช้เครื่องขยายเสียงบอกให้หยุด จำเลยทั้งสองไม่หยุดดังนี้แสดงให้เห็นว่าจำเลยที่ 2 มีเจตนาพร้อมอยู่กับจำเลยที่ 1 ในการยิงผู้ตายกับพวกถือว่าเป็นตัวการร่วมกัน (คำพิพากษาฎีกาที่ 1802/2514)

คนร้าย 7 คน ได้ร่วมกันมาแล้วแยกย้ายเข้าทำการปล้นเจ้าทรัพย์ 5 ราย ซึ่งอยู่บ้านใกล้เคียงกัน โดยปล้นในเวลาเดียวกันและใกล้เคียงกัน แม้คนร้ายจะแยกกันเข้าทำการแต่ละบ้านมีจำนวนไม่ถึง 3 คน ก็ต้องถือว่าคนร้ายทุกคนมีความผิดฐานร่วมกันปล้นทรัพย์ (คำพิพากษาฎีกาที่ 1919/2514)

จำเลยร่วมกับพวกเข้าปล้นทรัพย์ และเจ้าทรัพย์ถูกคนร้ายฆ่าตาย คดีได้ความว่าจำเลยที่ 3 เพียงแต่จับข้อมือบุตรสาวผู้ตายยืนอยู่ที่หน้าร้านที่เกิดเหตุเฉย ๆ ไม่ได้ร่วมฆ่าผู้ตายด้วย ทั้งไม่ได้ความว่าจำเลยที่ 3 รู้ว่าจำเลยอื่นเจตนาฆ่าผู้ตายมาแต่ต้น จึงไม่พอฟังว่าจำเลยที่ 3 ได้ร่วมฆ่าผู้ตาย จำเลยที่ 3 คงมีความผิดฐานปล้นทรัพย์เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 340 วรรคท้ายเท่านั้น

ส่วนจำเลยที่ 2 ได้ช่วยกันกับจำเลยที่ 1 ทำร้ายผู้ตาย โดยจำเลยที่ 2 ใช้ขวานตีศีรษะผู้ตาย 3 ที จำเลยที่ 1 ใช้ปืนสั้นจ่อยิงผู้ตาย 1 นัด ผู้ตายล้มลงถึงแก่ความตายแล้วจำเลยที่ 1 และ 2 พากันไปเก็บเงินในลิ้นชักโต๊ะแล้วหลบหนีไป เป็นพฤติการณ์ที่เห็นได้ชัดว่า จำเลยที่ 2 ร่วมกับจำเลยที่ 1 ฆ่าผู้ตายเพื่อความสะดวกในการกระทำความผิดฐานปล้นทรัพย์และเพื่อเอาไว้ซึ่งผลประโยชน์ อันเกิดแต่การปล้นทรัพย์หรือเพื่อหลีกเลี่ยงให้พ้นอาญา จำเลยที่ 2 จึงต้องมีความผิดฐานร่วมกันฆ่าผู้อื่นตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 288 และฐานปล้นทรัพย์เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายตามมาตรา 340 วรรคท้ายด้วย (คำพิพากษาฎีกาที่ 15/2515)

จำเลยพาพวกหลายคนไปจับบุตรสาวผู้เสียหาย ซึ่งเป็นคู่รักของจำเลย ผู้เสียหายตามไปขัดขวาง พวกของจำเลยใช้ปืนยิงผู้เสียหายได้รับบาดเจ็บโดยจำเลยมิได้รู้เห็นด้วย จะถือว่าจำเลยมีเจตนาสมคบกับพวกใช้อาวุธปืนยิงผู้เสียหายยังไม่ได้ (คำพิพากษาฎีกาที่ 131/2515)

จำเลยทั้งสองพบบินติดตัวมาด้วยกัน เมื่อถึงที่ที่ผู้เสียหายนั่งอยู่จำเลยที่ 2 ควักปืนออกมาชี้ปากกระบอกปืนไปที่ผู้เสียหายและถามจำเลยที่ 1 ว่า คนนี้ใช้ไหมแล้วจำเลยที่ 1 ใช้ปืนยิงผู้เสียหาย 3 นัด จำเลยที่ 2 ยิงปืนคู่ 1 นัด และพูดขู่ไม่ให้พวกผู้เสียหายติดตาม แล้วจำเลยทั้งสองพากันวิ่งหนีไป ดังนี้ ถือว่าจำเลยที่ 2 ได้ร่วมกับจำเลยที่ 1 กระทำความผิดฐานพยายามฆ่าผู้เสียหาย (คำพิพากษาฎีกาที่ 132/2515)

จำเลยมีอาวุธมืดเข้าไปถามหาเรื่องจะทำร้ายพวกของผู้ตายมาครั้งแล้วต่อมาเมื่อพวกจำเลยพบพวกผู้ตายกำลังจะกลับบ้าน พวกจำเลย 2 คน ได้ไล่แทงทำร้ายผู้ตาย ส่วนจำเลยก็ได้ขัดขวางพวกของผู้ตายไม่ให้ไปช่วยเหลือผู้ตาย และเมื่อผู้ตายวิ่งมาล้มลงจำเลยก็เข้าตะต่อยซ้ำเติม แสดงว่าจำเลยมีเจตนาร่วมกับพวกจะแทงทำร้ายผู้ตายกับพวกมาก่อนแล้ว แม้จำเลยจะไม่ได้แทงผู้ตาย จำเลยก็ต้องมีความผิดฐานร่วมกันฆ่าผู้อื่นโดยเจตนาด้วย (คำพิพากษาฎีกาที่ 669/2515)

จำเลยที่ 2 เป็นลูกจ้างของจำเลยที่ 1 มีตำแหน่งเป็นหัวหน้าแผนกจัดงานตรวจสอบมาตรฐานสินค้า ได้สั่งให้เจ้าหน้าที่ของจำเลยที่ 1 ตรวจสอบมาตรฐานสินค้า ไม่ได้ความว่ากระทำในฐานะส่วนตัวหรือเป็นผู้จัดการ หรือมีอำนาจตามกฎหมายที่จะทำการแทนจำเลยที่ 1 และไม่ได้ความว่าได้ร่วมกับจำเลยที่ 1 ในการกระทำความผิด จึงไม่มีความผิด (คำพิพากษาฎีกาที่ 1508/2515)

ผู้ตายเป็นหลานของ ท. ท. กับสามีไปทวงหนี้จากสามีจำเลยเกิดทะเลาะกันจนเกือบต่อสู้กัน ผู้ตายเข้าห้ามและว่าให้ไปพูดกันที่บ้านสามีจำเลย เมื่อไปพูดกันก็ทะเลาะกันอีก ผู้ตายเข้าห้ามไว้อีก เมื่อผู้ตายกลับบ้านแล้ว หลังจากนั้น 1 ชั่วโมง จำเลยกับสามีและชายอีกคนหนึ่งมาร้องตามหาผู้

ตาย พอผู้ตายออกมา ชายที่มาจับจำเลยถามว่าคนไหนคือผู้ตาย จำเลยชี้มือบอก ชายคนนั้นก็ยิงผู้ตาย แล้วจำเลยกับพวกก็วิ่งหนีไปทางเดียวกัน ถือว่าจำเลยร่วมกระทำผิดฐานฆ่าผู้ตาย (คำพิพากษาฎีกาที่ 2504/2515)

จำเลยทั้งสามถือปืนสั้นคนละกระบอกเข้าไปปล้นบ้านผู้ตาย ใช้ปืนจี้บังคับให้ผู้ตายนอนคว่ำหน้าตรงทางเข้าประตูห้องนอน จำเลยที่ 2 เขยิบหลังไว้ จำเลยที่ 1 ยืนคุมอยู่ตรงศรีษะส่วนจำเลยที่ 3 เข้าห้องไปขู่อาทรัพย์จากภรรยาผู้ตาย ได้ทรัพย์แล้วจำเลยที่ 3 ก็เดินออกจากห้องไป จำเลยที่ 2 ร้องชวนให้กลับแล้วเดินตามจำเลยที่ 3 ไป จำเลยที่ 1 ซึ่งยืนอยู่ตรงศรีษะผู้ตายก็เดินตามไปด้วย พอเดินคล้อยห่างผู้ตายไปราว 2 ศอก ผู้ตายผงกศรีษะขึ้น คงเพื่อดูหน้าคนร้ายอันเป็นเหตุการณืที่เกิดขึ้นขณะนั้น จำเลยที่ 1 จึงยิงผู้ตายถึงแก่ความตาย จำเลยที่ 2 ที่ 3 มิได้ร่วมกระทำในตอนนี้ด้วย การที่จำเลยทั้งสามกับพวกต่างมีอาวุธปืนร่วมกันปล้นทรัพย์ก็ไม่พอที่จะฟังว่ามีเจตนา ร่วมกันที่จะฆ่าเจ้าทรัพย์มาแต่แรก จำเลยที่ 2 ที่ 3 จึงมีความผิดฐานปล้นทรัพย์เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายเท่านั้น (คำพิพากษาฎีกาที่ 84-85/2516)

คนร้าย 3 คนพยายามปล้นทรัพย์ของผู้เสียหาย คนหนึ่งไปเปิดคอกกระบืออีกสองคนคือจำเลยและ ผ.ขึ้นไปบนเรือน จำเลยมีมีดปลายแหลมและก้านเคียวกล้วย จำเลยได้ใช้ก้านเคียวกล้วยนั้นตีทำร้ายผู้เสียหาย แม่ยายผู้เสียหายอยู่ที่เรือนซึ่งมีสะพานทอดเดินถึงกันได้ตะโกนเรียกให้คนช่วย ผ.จึงไปที่เรือนแม่ยาย จำเลยยืนคุมผู้เสียหายอยู่ ผู้เสียหายกลัว ผ. จะทำร้ายแม่ยาย จึงเดินไปขอ ร้องไว้และว่าจะเอาทรัพย์อะไรก็เอาไป แต่ ผ. กลับใช้ปืนยิงผู้เสียหาย การที่ ผ. ยิงผู้เสียหายในพฤติการณ์เช่นนี้ ย่อมถือได้ว่า ผ.กระทำไปโดยลำพัง จำเลยมิได้มีส่วนร่วมกระทำผิดฐานพยายามฆ่าผู้เสียหายด้วย จำเลยคงมีความผิดฐานพยายามปล้นทรัพย์โดยใช้ปืนยิงเท่านั้น (คำพิพากษาฎีกาที่ 234/2516)

จำเลยที่ 1 วางแผนให้จำเลยอื่นไปทำการปล้นทรัพย์ จำเลยอื่นไปปล้นทรัพย์ตามแผนดังกล่าว จำเลยที่ 1 ไม่ได้ไปด้วย ถือไม่ได้ว่าจำเลยที่ 1 เป็นตัวการในการกระทำผิดฐานปล้นทรัพย์ (คำพิพากษาฎีกาที่ 237/2516)

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยที่ 1 ฝ่ายหนึ่ง กับจำเลยที่ 2 ที่ 3 กับพวกอีกฝ่ายหนึ่ง ต่างเข้าทำร้ายซึ่งกันและกันโดยจำเลยที่ 2 ที่ 3 ใช้มือผลักและชกจำเลยที่ 1 ที่ใบหน้า ส่วนพวกที่หลบหนีคนหนึ่งใช้จอบตีจำเลยที่ 1 ย่อมมีความหมายว่า ฝ่ายของจำเลยที่ 2 และจำเลยที่ 3 ได้ร่วมกันกระทำความผิดในการทำร้ายฝ่ายจำเลยที่ 1 นั้นเอง (คำพิพากษาฎีกาที่ 472/2516)

โจทก์บรรยายฟ้องว่า จำเลยสองคนร่วมกันเป็นตัวการ ใช้ปืนยิงผู้เสียหายโดยเจตนาฆ่า ผู้เสียหายไม่ตายสมดังเจตนาของจำเลยทั้งสองให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 288, 289, 80.83 แต่ทางพิจารณาปรากฏว่าขณะที่จำเลยที่ 1 กำลังทะเลาะกับผู้เสียหายก่อนลงมือยิงนั้น จำเลยที่ 2 พยายามให้จำเลยที่ 1 ยิงเมื่อโจทก์มิได้กล่าวในฟ้องว่าจำเลยที่ 2 ยุยงส่งเสริมให้จำเลยที่ 1 ยิงผู้เสียหายกับทั้งมิได้อ้างมาตรา 84 มาในฟ้องด้วย เช่นนี้ ศาลจะลงโทษจำเลยที่ 2 ฐานก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำความผิดตามข้อเท็จจริงที่โจทก์สืบพยานหาไม่ได้ เพราะเป็นข้อเท็จจริงที่โจทก์ไม่ประสงค์จะให้ลงโทษ (คำพิพากษาฎีกาที่ 474/2516)

จำเลยทั้ง 4 คน จับกุมผู้ตายทั้งสามคนในข้อหาลักโค ต่อมาจำเลยทั้ง 4 นำตัวผู้ตายทั้งสามไปเพื่อผลัดทหน้าผาให้ถึงแก่ความตาย เมื่อไปถึงบริเวณลานจอดรถหน้าผาเพียง 2 เส้น จำเลยที่ 1 ให้จำเลยที่ 2 ที่ 3 ที่ 4 นำผู้ตายทั้งสามไปที่หน้าผาที่ละคน จำเลยที่ 1 รออยู่บริเวณลานจอดรถนั้นเองโดยจำเลยทั้ง 4 มีเจตนาพร้อมกันที่จะฆ่าผู้ตายทั้งสาม เมื่อจำเลยที่ 2 ที่ 3 ที่ 4 ผลักผู้ตายทั้งสามตกหน้าผาตายที่ละคนแล้ว จำเลยทั้ง 4 ก็พากันกลับ พุทธการณเช่นนี้ ถือได้ว่าจำเลยทั้ง 4 ร่วมกันฆ่าผู้ตายทั้งสามโดยวางแผนไว้ล่วงหน้าการกระทำของจำเลยทั้ง 4 จึงเป็นความผิดฐานร่วมกันฆ่าผู้ตายทั้งสามโดยไตร่ตรองไว้ก่อน (คำพิพากษาฎีกาที่ 2225/2516)

จำเลยกับพวกเอาไม้ทุบรั้วบ้าน ต. และทำทนายให้ ต.ลงจากบ้านไปสู่กัน ภริยา บุตร และมารดาของ ต.ลงไปถึง ต. ไว้ จำเลยกับพวกก็พึงประตูเข้าไป พวกของจำเลยใช้ไม้ตีภริยาของ ต. ดังนี้ จำเลยกับพวกมีเจตนาจะทำร้ายคนในบ้าน ต.ด้วย ไม่เฉพาะแต่จะทำร้าย ต. คนเดียว จำเลยจึงมีความผิดฐานทำร้ายภริยาของ ต.ด้วย (คำพิพากษาฎีกาที่ 2285/2516)

บริษัทจำเลยที่ 1 เป็นนิติบุคคล จำเลยที่ 2 เป็นกรรมการผู้จัดการมีอำนาจลงชื่อแทนจำเลยที่ 1 เมื่อจำเลยที่ 2 ซึ่งเป็นผู้แทนของจำเลยที่ 1 ได้เซ็นเช็คสั่งจ่ายเงินโดยเจตนาจะไม่ให้มีการใช้เงินตามเช็คอันเป็นความผิด ก็ต้องถือว่าจำเลยที่ 2 ได้ร่วมกับจำเลยที่ 1 ออกเช็คนี้และมีความผิดฐานเป็นตัวการด้วย (คำพิพากษาฎีกาที่ 63/2517)

จำเลยที่ 1 ทำสัญญากู้เงินนาง น.โจทก์ร่วมแล้วผิดสัญญาไม่ใช้คืน โจทก์ร่วมจึงฟ้องต่อศาล ศาลพิพากษาบังคับให้จำเลยที่ 1 ชำระหนี้ตามฟ้อง ต่อมาจำเลยที่ 1 ที่ 3 ทราบดีว่าโจทก์ร่วมได้ใช้สิทธิเรียกร้องทางศาลจนศาลพิพากษาแล้ว ได้ร่วมกันทำนิติกรรมยกที่ดินบ้าน 1 แปลงตามฟ้องในส่วนของจำเลยที่ 1 ไปให้แก่จำเลยที่ 3 โดยเจตนาเพื่อมิให้ น.โจทก์ร่วมผู้เป็นเจ้าของนี้ได้รับชำระหนี้เต็มจำนวน ถือว่าจำเลยที่ 3 เป็นตัวการร่วมกันกระทำผิดด้วย (คำพิพากษาฎีกาที่ 143/2517)

นายอำเภอมีหน้าที่ตาม พ.ร.บ. ลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 มาตรา 118 ประกอบกับระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2495 มาตรา 40 วรรค 3 ที่จะต้องตรวจตราและจัดการรักษาทางบกทางน้ำ ให้ไปมาโดยสะดวกตามที่จะเป็นไปได้ทุกฤดูกาล ในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวทางจังหวัดจึงประกาศห้ามรถยนต์รับส่งผู้โดยสารวิ่งในทางหลวงชนบทสายที่เป็นมูลเหตุ เว้นแต่จะได้รับอนุญาต ทั้งนี้เพื่อตรวจตราและจัดการรักษาทางบกสายนี้ให้ไปมาได้ทุกฤดูกาล แม้จะยังอยู่ในระหว่างการก่อสร้างก็ตาม ทั้งนี้เพื่อป้องกันอันตรายอันจะเกิดแก่ผู้โดยสาร อำนวยความสะดวกในการก่อสร้างให้เสร็จโดยเร็ว และเป็นการชั่วคราวจนกว่ากรมการขนส่งทางบกจะประกาศเป็นเส้นทางเพื่อดำเนินการตามกฎหมายขนส่งต่อไปเท่านั้น จำเลยที่ 1 และบริษัท น. ขออนุญาตคณะกรรมการที่จังหวัดแต่งตั้งขึ้นอนุญาตให้บริษัท น.เดินรถรับส่งคนโดยสารได้แต่ผู้เดียว จำเลยที่ 1 ไม่เชื่อฟัง นายอำเภอจึงมีคำสั่งห้ามรถจำเลยจำเลยที่ยังฝ่าฝืน จึงเป็นการจงใจขัดคำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 368

จำเลยที่ 1 เป็นนิติบุคคล แสดงเจตนาออกโดย ส.จำเลยซึ่งเป็นผู้จัดการและ ท. กับ ค. จำเลยซึ่งเป็นคนขับผู้ปฏิบัติตามคำสั่งของ ส. จำเลย ถือได้ว่าเป็นการร่วมกันกระทำผิด (คำพิพากษาฎีกาที่ 378 - 379/2517)

จำเลยที่ 1 แกล้งให้ตนเองเป็นหนี้จำเลยที่ 2 โดยไม่เป็นความจริง ย่อมมีความผิดฐานโกงเจ้าหนี้ ส่วนจำเลยที่ 2 ผู้รับสมอ้างเป็นเจ้าหนี้ ถือว่าได้ร่วมกระทำผิดกับจำเลยที่ 1 ด้วย (คำพิพากษาฎีกาที่ 1474/2517)

ผู้จัดการบริษัทจำกัดโฆษณาหลอกลวงขายที่ดินแก่ประชาชน แม้มีผู้สั่งจองโดยยังไม่ชำระเงิน มีผู้ซื้อเพียงรายเดียวที่แจ้งความร้องทุกข์ ก็เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 343 บริษัทจำกัดมีความผิดเป็นตัวการตามมาตรานี้ด้วย ซึ่งศาลลงโทษปรับ บริษัท และจำคุกผู้จัดการ (คำพิพากษาฎีกาที่ 97/2518)

จำเลยใช้ให้ผู้อื่นนำช้างไปชักลากไม้หวงห้าม โดยจำเลยไม่ได้ไปร่วมทำการชักลากไม้ด้วย ถือไม่ได้ว่าจำเลยเป็นผู้มีไม้ดังกล่าวไว้ในความครอบครองอันจะต้องได้รับอนุญาต จำเลยไม่มีความผิดฐานมีไม้หวงห้ามไว้ในความครอบครองอันจะต้องได้รับอนุญาต จำเลยไม่มีความผิดฐานมีไม้หวงห้ามไว้ในความครอบครองตาม พ.ร.บ. ป่าไม้ฯ แต่จำเลยรู้ว่าไม้ดังกล่าวเป็นไม้หวงห้าม จำเลยจึงเป็นผู้ใช้ให้ชักลากไม้ (ทำไม้) หวงห้ามโดยไม่ได้รับอนุญาต เมื่อโจทก์ฟ้องว่าจำเลยร่วมทำการชักลากไม้ (ทำไม้) หวงห้ามโดยไม่ได้รับอนุญาต เมื่อโจทก์ฟ้องว่าจำเลยร่วมทำการชักลากไม้ จึงลงโทษจำเลย

ฐานเป็นผู้ใช้ให้กระทำผิดไม่ได้ คงลงโทษได้เพียงฐานเป็นผู้สนับสนุนกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 86 (คำพิพากษาฎีกาที่ 1904/2517)

ผู้เสียหายจับสร้อยที่สวมคอไว้ ม.กระชากสร้อยขาด แต่ยังคงถือผู้เสียหายอยู่ ยังเป็นแต่จะทำให้สร้อยขาดหลุดจากคอเท่านั้น การเอาไปยังไม่บรรลุผล ผู้เสียหายร้องขึ้น ม.วิ่งไปนั่งซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์ที่จำเลยติดเครื่องคอยอยู่ริมถนนฝั่งตรงข้ามขับหนีไปตามแผนการณ์ที่ร่วมกันวางไว้เป็นการพยายามวิ่งราวทรัพย์โดยไชยานพาหนะ จำเลยเป็นตัวการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 336 ทวิ.....(คำพิพากษาฎีกาที่ 393/2519)

จำเลยทั้งสามนั่งรถยนต์ไปด้วยกันแล่นผ่านหน้าบ้านผู้เสียหายเพื่อดูลาดเลาหาโอกาสชิงทรัพย์ผู้เสียหายก่อน แล้วจอดรถห่างจากผู้เสียหายเพียง 2 เมตร โดยไม่ดับเครื่อง จำเลยที่ 1 ลงจากรถไปรัดคอและกระชากสร้อยคอผู้เสียหายแล้ววิ่งหนีขึ้นรถ จำเลยที่ 2 ฝ้าดูการกระทำของจำเลยที่ 1 อยู่ บนรถตลอดเวลา เมื่อได้ทรัพย์แล้วก็นั่งรถหลบหนีไปด้วยกัน ดังนั้นแม้จำเลยที่ 2 จะมิได้ลงมือกระชากสร้อยจำเลยที่ 2 ก็ต้องมีความผิดฐานร่วมเป็นตัวการกระทำการปล้นทรัพย์ด้วย (คำพิพากษาฎีกาที่ 980/2519)

จำเลยที่ 2 ขับรถจักรยานยนต์ให้จำเลยที่ 1 ซ้อนท้ายมาที่ร้านผู้เสียหาย จำเลยที่ 1 เข้าไปในร้าน จำเลยที่ 2 นำรถไปจอดรอห่างร้าน 4 วา จำเลยที่ 1 วิ่งราวสร้อยคอออกมาจากร้านแล้ววิ่งตรงมาที่รถ ซึ่งจำเลยที่ 2 ขับออกจากที่จอดชะลอรับจำเลยที่ 1 เพื่อพาหลบหนีแสดงว่าจำเลยทั้งสองได้ร่วมสมคบคิดกันกระทำความผิดมาแต่แรกโดยจำเลยที่ 2 รับหน้าที่พาหลบหนี เป็นการแบ่งหน้าที่ในการกระทำความผิดร่วมกันจำเลยที่ 2 จึงเป็นตัวการ ในการกระทำความผิดด้วย (คำพิพากษาฎีกาที่ 1235/2519)

จำเลยสองคนออกจากป่ามาแก้กระป๋องที่ผู้เสียหายผูกไว้ที่หน้ากระท่อม ชูผู้เสียหายแล้วจูงกระป๋องไปสมทบกับพวกอีกคนหนึ่งที่ยืนอยู่ชายป่าห่าง 1 เส้นไล่ต้อนกระป๋องไปด้วยกันเป็นการวางแผนแบ่งหน้าที่กันทำทั้ง 3 คน เป็นการปล้นทรัพย์ (คำพิพากษาฎีกาที่ 2020/2519)

สิบตำรวจโท พ. เข้ามาเรียกเงินจาก ศ.ก่อน หว่า ศ.เล่นการพนัน อีก 5 นาที สิบตำรวจตรี ล. และสิบตำรวจเอก อ. จึงเข้ามายืนอยู่หน้าร้าน ศ.ขอให้ 100 บาท สิบตำรวจเอก อ.จึงเอะอะว่าผู้เสียหายถูกรูด ได้กระชากคอเสื้อ และตบหน้าผู้เสียหายหลายที สิบตำรวจโท พ.เข้ามาเตะโต๊ะล้ม ของบนโต๊ะแตกเสียหาย สิบตำรวจตรี ส.เข้ามากระชากแขนผู้เสียหายพาตัวไปขึ้นรถ โดยมีสิบตำรวจโท พ. ช่วยดันหลังผู้เสียหาย พฤติการณ์ดังกล่าวยังฟังไม่ได้ว่าสิบตำรวจโท พ. และสิบ

ตำรวจตรี ส. ได้ร่วมกระทำผิดกับสิบตำรวจเอก อ.ตามมาตรา 148 ในตอนต้นด้วย (คำพิพากษาฎีกาที่ 2406 ถึง 2408/2519)

จำเลยได้รับอนุญาตให้ประกอบกรณขนส่ง จำเลยนำรถยนต์แล่นรับคนโดยสาร และสินค้า เพื่อส่งจ้างออกนอกเส้นทางที่กำหนดให้ เป็นการฝ่าฝืนต่อ พ.ร.บ. การขนส่ง พ.ศ. 2497 มาตรา 10 อันมีโทษตามมาตรา 59. โดยตรงหาใช่เป็นความผิดเกี่ยวกับมาตราอื่นไม่ คนขับรถไม่ใช่ผู้ประกอบกรณขนส่ง แต่มีบทบัญญัติไว้โดยเฉพาะ ในมาตรา 34 (1) จึงไม่มีความผิดด้วย (คำพิพากษาฎีกาที่ 2481 ถึง 2485/2519)

คนร้ายยังผู้เสียหายในการปล้นโดยเหตุการณ์เกิดขึ้นกระชั้นหันคนร้ายอื่นมิได้มีเจตนาพร้อมด้วย ไม่เป็นตัวการในฐานะพยายามฆ่าคนร่วมกับผู้อื่น (คำพิพากษาฎีกาที่ 353/2520)

จำเลยให้การรับสารภาพตามฟ้อง และว่าจำเลยเป็นตัวแทนของบริษัทเท่านั้น ดังนี้ จำเลยมีความผิดฐานมิแระดีบุกไว้ในครอบครองเกินกว่าใบสุทธิแระ แม้จะมีไว้ในครอบครองในฐานะตัวแทนบริษัท จำเลยก็มีความผิดร่วมกับบริษัทด้วย (คำพิพากษาฎีกาที่ 388/2520)

จำเลยที่ 4 นั่งมาในรถยนต์ที่จำเลยที่ 1 ขับแข่งปาดหน้ารถคันที่โจทก์ร่วมขับ จำเลยที่ 1 ขับแข่งรถโจทก์ร่วม, จำเลยที่ 4 ขวางกั้นอิฐถูกกระจกรรถโจทก์ร่วมแตกเป็นการที่จำเลยที่ 1 และจำเลยที่ 4 กระทำผิดเป็นตัวการด้วยกัน ตามมาตรา 358 และมาตรา 83 (คำพิพากษาฎีกาที่ 639/2520)

จำเลยพาหลานผู้เสียหายไปเรียกให้ผู้เสียหายเปิดประตูบ้าน ผู้เสียหายไม่เปิด คนร้ายพังประตูเข้าไปปล้นทรัพย์ จำเลยอยู่ในกลุ่มคนร้ายและหนีไปด้วยกัน เป็นเจตนาร่วมกันกระทำผิดโดยร่วมกระทำส่วนหนึ่งเพื่อให้การปล้นบรรลุผลสำเร็จ เป็นตัวการตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 340 วรรค 2 ด้วย (คำพิพากษาฎีกาที่ 1306/2520)

จำเลยเรียกสินบนโจทก์ร่วมผู้ถูกเรียกกับตำรวจวางแผนให้เงินจำเลยแล้วจับพร้อมด้วยเงินของหลวงเป็นการแสวงหาหลักฐานผูกมัดจำเลยถือเป็นการร่วมมือกระทำผิด หรือสนับสนุนไม่ได้ ไม่เป็นการรู้เห็นเป็นใจในการกระทำผิด จึงขอคืนเงินของกลางได้โดยไม่ต้องอุทธรณ์คำพิพากษาที่ให้ริบของกลาง (คำพิพากษาฎีกาที่ 1674/2520)

จำเลยที่ 1, ที่ 3 เข้าปล้นทรัพย์ในร้านขายของจำเลยที่ 2 เดินวนเวียนอยู่บริเวณหน้าร้าน ทำหน้าที่คอยดูต้นทาง เป็นการแบ่งหน้าที่กันทำให้การปล้นทรัพย์สำเร็จจำเลยที่ 2 เป็นตัวการปล้นทรัพย์ (คำพิพากษาฎีกาที่ 321/2521)

ผู้ประพันธ์ และบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ที่ลงบทความทำให้พระมหากษัตริย์และพระราชินี

เสียชื่อเสียง ขาดความเคารพถูกดูหมิ่นเกลียดชัง และใช้ถ้อยคำและข้อความที่ไม่สมควร เป็นการเสียชื่อเสียง ย่ำเหยียบ ก้าวร้าว ลบหลู่ ดูหมิ่น เป็นตัวการในความผิดฐานหมิ่นประมาท และดูหมิ่นพระมหากษัตริย์และพระราชินี ตาม พ.ร.บ.การพิมพ์ พ.ศ. 2484 มาตรา 48 วรรค 2 บรรณาธิการจะสมคบร่วมรู้กับผู้ประพันธ์หรือไม่ ไม่เป็นข้อแก้ตัว มิฉะนั้นก็เป็นตัวการตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 83 อยู่แล้ว (คำพิพากษาฎีกาที่ 861/2521)

ชาย 2 คน จุดหญิงมายังพวกที่รออยู่แล้วผลัดกันข่มขืนซ้ำเราได้อีก 2 คน ตำรวจก็เข้าจับ จำเลยถอดเสื้อกางเกงนอกออกนึ่งคอยกระทำเป็นคนต่อไปจำเลยเป็นตัวการโทรมหญิงตาม มาตรา 276 วรรค 2 ด้วย (คำพิพากษาฎีกาที่ 1403/2521)

ตามพระราชบัญญัติแร่ 2510 มาตรา 110 ให้ถือว่าแร่ทั้งสิ้นที่ขนปริมาณเกินใบอนุญาตกว่าร้อยละ 5 เป็นแร่ที่ขนโดยไม่ได้รับอนุญาตต้องริบทั้งจำนวน ตามมาตรา 154 ไม่ว่าจะมีส่วนถูกหลงโทษหรือไม่ และถือว่าผู้รับใบอนุญาตเป็นตัวการในความผิดที่ตัวแทนหรือลูกจ้างเป็นผู้กระทำ ด้วยตามมาตรา 10 ยกเว้นเจตนาตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 59 ไม่ถือว่าเจ้าของแร่มิได้รู้เห็นเป็นใจกับลูกจ้าง จึงขอแร่คืนไม่ได้ (คำพิพากษาฎีกาที่ 1670/2521)

จำเลยติดต่อยายเฮโรอินให้ตำรวจ นัดเวลาและสถานที่ดูเงินที่ท้ายรถและติดตามนำเฮโรอินไปส่งที่รถ ดังนี้จำเลยเป็นตัวการ ไม่ใช่ผู้สนับสนุนการจำหน่ายเฮโรอิน (คำพิพากษาฎีกาที่ 12/2522)

ความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค, ใช้คำว่า “ผู้ได้ออกเช็ค” ฯลฯ ไม่ได้หมายความว่าผู้ทำผิดคือผู้ออกเช็คเท่านั้น ผู้อื่น เช่นผู้สลักหลัง อาจร่วมกระทำเป็นตัวการด้วยก็ได้ (คำพิพากษาฎีกาที่ 681/2522)

คนยามรถไฟร่วมคิด ในการลักทรัพย์ที่บรรทุกมาในตู้รถไฟ ได้ดูต้นทางในระหว่างขนสินค้าไปจากป่าข้างทางรถไฟและลับเปลี่ยนตู้รถไฟเข้าทางที่เปลี่ยว ถือเป็นตัวการแบ่งหน้าที่กันทำในการลักทรัพย์ (คำพิพากษาฎีกาที่ 718/2522)

จำเลยที่ 1 เป็นเสมียนพนักงานแผนกที่ดินอำเภอ ตามคำสั่งอำเภอให้จำเลยมีหน้าที่รักษาแบบพิมพ์ ไม่มีหน้าที่ทำเอกสาร ไม่มีความผิดตามมาตรา 161 จำเลยร่วมคิดกับผู้อื่นหลอกขายฝากที่ดินแล้วไปรับเงินจากผู้ซื้อบ้าน ซึ่งจำเลยที่ 1 มิได้ไปด้วย จำเลยที่ 1 ก็เป็นตัวการจ้อโกงด้วย (คำพิพากษาฎีกาที่ 1385/2522)

จำเลยที่ 1 ขับขีรถจักรยานยนต์ จำเลยที่ 2 นั่งซ้อนท้ายขับขีรถตามรถจักรยานที่ผู้เสียหายขี่ จำเลยที่ 2 กระชากแขนผู้เสียหายล้มลงจากรถบีบคอกระชากสร้อยคอของผู้เสียหายกลับไปขึ้น

รถที่จำเลยที่ 1 จอดติดเครื่องรออยู่บริเวณที่เกิดเหตุออกถนนย้อนกลับทางเดิมไปทันทีจำเลยแบ่งหน้าที่กันทำเป็นตัวการชิงทรัพย์ทั้งสองคน (คำพิพากษาฎีกาที่ 1453/2522)

ธ. รับจ้างขนแร่ของบริษัทเกินจำนวนในใบอนุญาตให้ขนกว่าร้อยละ 5 บริษัทจะต้องรับผิดชอบในการกระทำของลูกจ้างตาม พ.ร.บ.แร่ พ.ศ. 2510 มาตรา 10 ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2516 มาตรา 8 ข. ขนแร่ของตนรวมไปกับแร่ของบริษัท ถือว่าการขนแร่เป็นความผิดที่ผู้รับใบอนุญาตต้องรับผิดชอบเป็นตัวการด้วย (คำพิพากษาฎีกาที่ 1604/2522)

พระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2484 มาตรา 70 ให้ถือว่าผู้รับไม้ไว้โดยรู้ว่าเป็นไม้ที่ได้มาโดยทำผิดต่อพระราชบัญญัตินี้ เป็นตัวการในการกระทำผิดนั้นจำเลยรับจ้างบรรทุกไม้โดยรถยนต์โดยรู้เช่นนั้น จึงมีความผิดเป็นตัวการมีไม้หวงห้ามยังไม่แปรรูปด้วย (คำพิพากษาฎีกาที่ 1695/2522)

จำเลยร่วมอยู่กับพวกตั้งแต่ก่อนจนเกิดเหตุเวลาเกิดเหตุจำเลยอยู่ในรถ ซึ่งคนในรถยิงเข้าไปในร้านอาหารแล้วหลบหนีไปด้วยกัน แสดงว่าจำเลยร่วมกระทำตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 288,80 ด้วย (คำพิพากษาฎีกาที่ 3236/2522)

จอตกรปิดกั้นทางหลวง เป็นความผิดสำเร็จตั้งแต่จอตกร ผู้ที่มาร่วมด้วยภายหลังไม่เป็นตัวการร่วมกระทำผิดด้วย (คำพิพากษาฎีกาที่ 3321/2522)